

VŠĮ TELŠIŲ REGIONINIS PROFESINIO MOKYMO CENTRAS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagogų etikos kodeksas (toliau – PEK) – tai dokumentas, apibrėžiantis pagrindines profesinės etikos normas, reguliuojančias pedagogų ir jų ugdytinių bei kitų Įstaigos bendruomenės narių santykius, saugančias jų žmogiškąją vertę bei orumą, atspindintis asmeninės moralės reikalavimus, profesines vertybes bei teisinius draudimus darbuotojų sprendimams bei veiklai.
2. Pedagogų etikos kodeksas skiriamas tam, kad padėtų Įstaigos pedagogams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, ir padėtų jas spręsti.
3. Pedagogų etikos kodeksas papildo pedagogų ir darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, Įstaigos įstatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, neprikaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų PEK dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir dalyvauja sprendimų priėmimo bei priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS

ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. PEK paskirtis – nubrėžti tolerancijos ribas tarpusavio santykiuose, išryškinti pedagogų etikos požiūriu vengtiną elgesį.
5. Esamiems ir naujai priimamiems pedagogams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.
6. Padėti Įstaigos pedagogams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.
7. Formuoti suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą Įstaigos veikla.
8. Vienas svarbiausių tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

9. Pedagogai įsipareigoja aktyviai palaikyti Įstaigos siekius, etiškai elgtis tiek Įstaigoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.
10. Objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems.
11. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašymuose numatytas funkcijas.
12. Puoselėti pagarbūs savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (Įstaigos taryba, Mokinių taryba, profesinio mokymo Įstaigos taryba), nuolat rūpintis savo kalbos ir bendravimo kultūra.
13. Siekti aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis.
14. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.
15. Suprasti, jog akademinę etiką pažeidžia:
  - 15.1. mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;
  - 15.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;
  - 15.3. pedagogo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;
  - 15.4. kai pavišinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.);
  - 15.5. pedagogo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su mokiniu, mokinio asmeninių savybių, šeimos aptarimas ar pavišinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu;
  - 15.6. šokiruojanti, blaškanti mokinių dėmesį, netvarkinga, laisvalaikio, sportinė (išskyrus kūno kultūros mokytojus) apranga, vilkima per pamokas;
  - 15.7. kvaišalų vartojimas Įstaigoje ir jos teritorijoje.

16. Suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegų veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

17. Pedagogų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių mokyklos bendruomenės nario etikos principų.

18. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

19. Suprasti, jog akademinėi laisvei prieštarauja:

19.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

19.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

19.3. pedagogų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

20. Tausoti ir atsakingai naudoti įstaigos turta, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

20.1. įstaigos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

20.2. piktnaudžiavimas įstaigos ištekliais vykdant projektus;

20.3. įstaigos nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

21. Skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerą darbo patirtimi, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.

22. Kiekvienas pedagogas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai suprastas, tik kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

23. Kiekvienas mokyklos narys turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų įstaigos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

24. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V SKYRIUS

MOKYMO/(-SI) IR DARBO ETIKA

25. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, pedagogai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.

26. Pedagogas privalo nešiorškščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams kaip antai plagijavimas, nusirašinėjimas, falsifikavimas, pažymių rezultatų klastojimas. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

27. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų, neakademinio pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su mokymo kursu, reikalavimas arba priėmimas iš mokinių tėvų, vertinamas kaip neetiškas poelgis.

28. Primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš mokinių grupių diskusijų, juo labiau sieti tokio pobūdžio informacijos pateikimą su žinių įvertinimu.

29. Atsiskaitymas už kursą nesietinas su mokinių ar jų tėvų dalyvavimu (nedalyvavimu) mokytojų priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje ar visuomeninėje veikloje.

30. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos mokiniui arba numatomos žalos kitiems).

31. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie mokinį be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą.

32. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VI SKYRIUS

MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

33. Priimtas PEK skelbiamas viešai įstaigos svetainės internetiniame puslapyje.

34. Įstaigos bendruomenė įsipareigoja gerbti PEK ir rūpintis jo veiksmingumu.

35. PEK vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 5 įstaigos pedagogų.

36. Sankcijos už pedagogų etikos pažeidimus taikomos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemones (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviešinimas ir pan.). PEK priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio.

37. PEK etikos komisija, sprendama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, pedagogų etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su PEK pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

38. PEK priimtas kaip įstaigos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

PRITARTA

Įstaigos tarybos posėdžio
2018 m. rugsėjo 19 d.
protokolo Nr. V7-12
nutarimu